

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. sausio 25 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Oro transportas – Reglamentas (EB) Nr. 261/2004 – 3 straipsnio 2 dalies a punktas – 5 straipsnio 1 dalis – 7 straipsnio 1 dalis – Kompensacija oro transporto keleiviams, kai skrydis atidedamas ilgam laikui – Reikalavimas laiku atvykti registruotis“

Byloje C-474/22

dėl *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) 2022 m. gegužės 3 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. liepos 15 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Laudamotion GmbH

prieš

flightright GmbH

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe, trečiosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai N. Piçarra, N. Jääskinen ir M. Gavalec (pranešėjas),

generalinė advokatė L. Medina,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *flightright GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* M. Michel ir R. Weist,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller, P. Busche, J. Heitz ir M. Hellmann,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun, K. Simonsson, G. Wilms ir N. Yerrell,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 261/2004, nustatančio bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 8 t., p. 10), 3 straipsnio 2 dalies a punkto ir 5–7 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant oro vežėjos *Laudamotion GmbH* ginčą su teisinės pagalbos bendrove *flightright GmbH* – jai oro keleivis perleido savo reikalavimo teises *Laudamotion* atžvilgiu dėl kompensacijos, kurios reikalaujama dėl ilgam laikui atidėto skrydžio, kuriam keleivis turėjo patvirtintą rezervaciją.

Teisinis pagrindas

- 3 Reglamento Nr. 261/2004 2 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:
„Atsisakymas vežti ir skrydžių atšaukimas arba atidėjimas ilgam laikui sukelia keleiviams rimtų nemalonumų ir nepatogumų.“
- 4 Šio reglamento 2 straipsnio 1 punkte „atšaukimas“ apibrėžtas kaip „anksčiau numatyto skrydžio, kuriame buvo rezervuota bent viena vieta, nevykdymas“.
- 5 Minėto reglamento 3 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 ir 2 dalyse nurodyta:
„1. Šis reglamentas taikomas:
a) keleiviams, išvykstantiems iš oro uosto, esančio valstybės narės teritorijoje, kuriai taikoma Sutartis;
<...>
2. 1 dalis taikoma tik tuo atveju, jei keleiviai:
a) turi patvirtintą rezervavimą atitinkamam skrydžiui ir, išskyrus 5 straipsnyje nurodytą atšaukimą, atvyksta registruotis,
– oro vežėjo, turizmo kelionių organizatoriaus arba įgaliotojo atstovo iš anksto raštu (įskaitant elektroninėmis priemonėmis) nurodyta tvarka ir laiku,
arba, jei laikas nenurodytas,
– ne vėliau kaip likus 45 minutėms iki paskelbto išvykimo laiko; <...>

<...>“

6 Reglamento Nr. 261/2004 5 straipsnio „Skrydžių atšaukimas“ 1 dalyje numatyta:

„Atšaukus skrydį

<...>

c) atitinkami keleiviai turi teisę į kompensaciją, kurią skrydį vykdantis oro vežėjas išmoka pagal 7 straipsnį, nebent:

<...>

iii) jiems buvo pranešta apie atšaukimą mažiau kaip prieš septynias dienas iki tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko ir buvo pasiūlyta keliauti kitu maršrutu, išvykstant ne daugiau kaip viena valanda anksčiau už numatytą išvykimo laiką ir atvykti į galutinę paskirties vietą mažiau kaip dviem valandomis vėliau už tvarkaraštyje numatytą atvykimo laiką.“

7 Šio reglamento 6 straipsnio 1 dalis „Atidėjimas“ suformuluota taip:

„Kai skrydį vykdantis oro vežėjas pagrįstai tikisi, kad tvarkaraštyje numatytas skrydžio išvykimo laikas bus atidėtas:

a) dviem ar daugiau valandoms – 1 500 kilometrų ar mažesnio atstumo skrydžių atveju; arba

b) trimis ar daugiau valandoms – visų didesnio kaip 1 500 kilometrų atstumo Bendrijos vidaus skrydžių ir visų kitų 1 500–3 500 kilometrų atstumo skrydžių atveju; arba

c) keturioms ar daugiau valandoms – visų skrydžių, kuriems netaikomas a arba b punktas, atveju,

skrydį vykdantis oro vežėjas teikia keleiviams:

i) 9 straipsnio 1 dalies a punkte ir 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą pagalbą;

ii) kai pagrįstai tikimasi, kad išvykimo laikas bus ne anksčiau kaip kitą dieną po anksčiau skelbto išvykimo laiko – 9 straipsnio 1 dalies b punkte ir 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą pagalbą;

iii) kai atidedama ne mažiau kaip penkioms valandoms – 8 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą pagalbą.“

8 Minėto reglamento 7 straipsnio „Teisė į kompensaciją“ 1 dalyje numatyta:

„Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, keleiviai gauna tokio dydžio kompensaciją:

a) 250 eurų visų 1 500 kilometrų ar mažesnio atstumo skrydžių atveju;

<...>“

9 Reglamento Nr. 261/2004 12 straipsnio „Papildoma kompensacija“ 1 dalyje numatyta:

„Šis reglamentas taikomas nepažeidžiant keleivių teisės gauti papildomą kompensaciją. Pagal šį reglamentą gautos kompensacijos suma gali būti atimama iš tokios kompensacijos sumos.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 10 Oro keleivis turėjo *Laudamotion* patvirtintą skrydžio iš Diuseldorfo (Vokietija) į Maljorkos Palmą (Ispanija), turėjusio įvykti 2018 m. birželio 26 d., rezervaciją. Manydamas, kad dėl paskelbto skrydžio atidėjimo nespės į darbo susitikimą, keleivis nusprendė šiuo skrydžiu nevykti; lėktuvą paskirties vietą pasiekė pavėlavęs 3 valandas 32 minutes.
- 11 Savo teises keleivis perleido *flightright*, o ši, remdamasi Reglamento 261/2004 7 straipsnio 1 dalies a punktu, kreipėsi į kompetentingą Vokietijos teismą su ieškiniu dėl 250 eurų kompensacijos. Pirmoje instancijoje *flightright* ieškinys buvo atmestas, o apeliacinėje – patenkintas.
- 12 Atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią ilgam laikui atidėtų skrydžių, kai į galutinę paskirties vietą vėluojama atvykti tris ar daugiau valandų, keleivių padėtis prilyginama atšauktų skrydžių keleivių padėčiai, apeliacinis teismas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punktą aiškino taip, kad keleivis, kuriam iki išvykimo buvo pranešta apie skrydžio atidėjimą trims valandomis arba daugiau, gali reikalauti šio reglamento 5 ir 7 straipsniuose numatytos kompensacijos, net jeigu neatvyko į oro uostą.
- 13 *Laudamotion* kasacine tvarka apskundė apeliacinio teismo sprendimą *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 14 Tas teismas pažymėjo, kad keleivis neatvyko registruotis likus ne mažiau kaip 45 minutėms iki paskelbto išvykimo laiko ir taip pažeidė Reglamento Nr. 261/2004 3 straipsnio 2 dalies a punktą, nors pagal šio reglamento 2 straipsnio 1 punktą ir 5 straipsnį šis formalumas netaikomas tik skrydžio atšaukimo atveju. Tačiau jis manė, kad keleivis nuo šio formalumo galėtų būti atleistas, nes Teisingumo Teismas 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendime *Sturgeon ir kt.* (C-402/07 ir C-432/07, EU:C:2009:716) skrydžio atidėjimą ilgam laikui prilygino skrydžio atšaukimui.
- 15 Vis dėlto minėtas teismas pažymėjo, kad skrydžio atšaukimas ir atidėjimas ilgam laikui smarkiai skiriasi. Atšaukimo atveju aišku, kad suplanuotas skrydis nebus vykdomas, todėl logiška nereikalauti iš keleivių atvykti registruotis, kad galėtų pasinaudoti teise reikalauti Reglamento Nr. 261/2004 5 ir 7 straipsniuose numatytos kompensacijos. Tačiau – net jeigu prieš vykdant skrydį tikėtina, kad jis bus atidėtas – likus ne mažiau kaip 45 minutėms iki išvykimo laiko dar gali nebūti pakankamai duomenų, rodančių, kad skrydis bus įvykdytas pavėlavus tris valandas ar daugiau.
- 16 2019 m. spalio 24 d. Nutartis *easyJet Airline* (C-756/18, EU:C:2019:902) taip pat leidžia manyti, kad keleivis, kuris nebuvo nuskraidintas atidėtu skrydžiu, bet kuriuo atveju turi atvykti registruotis, kad gautų kompensaciją dėl skrydžio atidėjimo ilgam laikui, o tai jis gali įrodyti pateikdamas įlaipinimo taloną arba kitą įrodymą.
- 17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad taikant Reglamento Nr. 261/2004 3 straipsnio 2 dalies a punktą skrydį vykdančio orlaivio atvykimo atidėjimo ilgam laikui iš principo negalima prilyginti skrydžio atšaukimui. Todėl keleivis gali būti atleidžiamas nuo pareigos atvykti registruotis tik jeigu, viena vertus, skrydį vykdančio orlaivio atvykimas atidėtas trims arba daugiau valandų ir, antra, padėtis panaši į skrydžio atšaukimą. Taip galėtų būti tuo atveju, kai keleiviai turi pakankamai duomenų likus ne mažiau kaip 45 minutėms iki paskelbto išvykimo laiko, kad skrydis galės būti vykdomas ir orlaivis paskirties vietą pasieks tik vėluodamas tris arba daugiau valandų.

18 Šiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar tam, kad būtų suteikta [Reglamento Nr. 261/2004] 5–7 straipsniuose numatyta teisė į kompensaciją dėl suplanuoto skrydžio orlaivio atvykimo laiko atidėjimo daugiau nei trims valandoms, būtina, kad keleivis atvyktų registruotis pagal reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punktą oro vežėjo, kelionių organizatoriaus arba įgaliotojo atstovo nurodytu laiku, bet ne vėliau kaip likus 45 minutėms iki paskelbto išvykimo laiko, ar vis dėlto šis reikalavimas – kaip ir skrydžio atšaukimo atveju – netaikomas skrydžio atidėjimui ilgam laikui, kaip nurodyta pirma?
2. Jei reikalavimo atvykti registruotis išimtis vis dėlto netaikoma teisei į kompensaciją vien dėl skrydžio atidėjimo ilgam laikui, kaip nurodyta pirma, ar tokia išimtis galėtų būti taikoma, jei keleivis turėtų pakankamai konkrečių duomenų, kad skrydis bus atidėtas ilgam laikui, kaip nurodyta pirma?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 19 Pirmiausia pabrėžtina, kad ginčas pagrindinėje byloje kilo dėl orlaivio vėlavimo išvykti. Vis dėlto šio ginčo esmę sudaro pasekmės, kurias šis vėlavimas galėjo sukelti. Ieškovas pagrindinėje byloje reikalauja kompensacijos dėl nagrinėjamo skrydį vykdančio orlaivio tikėtino vėlavimo atvykti į galutinę paskirties vietą, dėl kurio jis negalėjo laiku nuvykti į darbo susitikimą Maljorkos Palma. Kadangi Reglamento Nr. 261/2004 6 straipsnis reglamentuoja tik skrydžio atidėjimą, palyginti su iš pradžių numatytu išvykimo laiku, o fiksuoto dydžio kompensacija, į kurią keleivis turi teisę pagal Reglamento Nr. 261/2004 7 straipsnį, kai jo skrydis pasiekia galutinę paskirties vietą trimis ar daugiau valandų vėliau, nei tvarkaraštyje numatytas atvykimo laikas, nesiejama su minėtame 6 straipsnyje nustatytų sąlygų laikymusi (2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Folkerts*, C-11/11, EU:C:2013:106, 36 ir 37 punktai), ginčas pagrindinėje byloje turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant tik į šio reglamento 3, 5 ir 7 straipsnius.
- 20 Taigi laikytina, kad pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 261/2004 3 straipsnio 2 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad oro transporto keleivis turi atvykti laiku registruotis, kad galėtų gauti šio reglamento 5 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 1 dalyje numatytą kompensaciją, kai atvykimo laikas atidedamas trims valandoms ar daugiau, palyginti su iš pradžių oro vežėjo numatytu atvykimo laiku.
- 21 Iš Reglamento Nr. 261/2004 3 straipsnio 1 dalies a punkto ir 2 dalies a punkto matyti, kad reglamentas taikomas keleiviams, vykstantiems iš oro uosto, esančio valstybės narės teritorijoje, kuriai taikoma Sutartis, su sąlyga, pirma, kad šie keleiviai turi patvirtintą rezervaciją atitinkamam skrydžiui ir, antra, laiku atvyksta registruotis, išskyrus šio reglamento 5 straipsnyje nurodytu skrydžio atšaukimo atveju. Kadangi šios dvi sąlygos yra kumuliacinės, negali būti preziumuojama, kad keleivis atvyko registruotis, remiantis tuo, kad jis turi patvirtintą rezervaciją atitinkamam skrydžiui (2019 m. spalio 24 d. Nutarties *easyJet Airline*, C-756/18, EU:C:2019:902, 25 punktas). Svarbu pažymėti, kad dėl šio 3 straipsnio 2 dalies a punkto veiksmingumo reikalaujama, kad

keleiviai laiku atvyktų į oro uostą, tiksliau – pas skrydį vykdančio oro vežėjo atstovą, kad būtų nuskraidinti į numatytą paskirties vietą, net jei prieš atvykdami į oro uostą jau užsiregistravo internetu.

- 22 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimai grindžiami prielaida, kad atitinkamas keleivis laiku neatvyko registruotis. Šiomis aplinkybėmis Reglamento Nr. 261/2004 taikymo tikslais suponuojama, kad jo 3 straipsnio 2 dalies a punkto kontekste skrydį vykdančio orlaivio atvykimo į galutinę paskirties vietą atidėjimas ilgam laikui, t. y. trims ar daugiau valandų, prilyginamas skrydžio atšaukimui, kaip jis suprantamas pagal šio reglamento 5 straipsnį.
- 23 Šiuo klausimu pažymėtina, pirma, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog Reglamento Nr. 261/2004 5 ir 7 straipsniai, siejami su vienodo požiūrio principu, turi būti aiškinami taip, kad šio reglamento 7 straipsnio 1 dalyje numatytos teisės į kompensaciją taikymo tikslais atidėtų skrydžių keleiviai, pirma, gali būti prilyginti atšauktų skrydžių keleiviams ir, antra, gali remtis šia teise į kompensaciją, kai dėl atidėto skrydžio praranda tris valandas ar daugiau, t. y. kai galutinę paskirties vietą pasiekia trimis ar daugiau valandų vėliau, nei iš pradžių oro vežėjo numatytas atvykimo laikas (šiuo klausimu žr. 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Sturgeon ir kt.*, C-402/07 ir C-432/07, EU:C:2009:716, 60, 61 ir 69 punktus ir 2022 m. liepos 7 d. Sprendimo, *SATA International– Azores Airlines (Degalų tiekimo sistemos sutrikimas)*, C-308/21, EU:C:2022:533, 19 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 24 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendime *Sturgeon ir kt.* (C-402/07 ir C-432/07, EU:C:2009:716, 49, 52 ir 60 punktai) Teisingumo Teismas palygino atšaukto skrydžio keleivio, turėjusio laukti, kol jam bus pasiūlytas skrydis kitu maršrutu, ir keleivio, kurio skrydis buvo atidėtas, patirtų nepatogumų ir žalos tipą bei apimtį. Pastarasis keleivis turėjo palaukti, kol orlaivis bus paruoštas pakilti, ir neišvengiamai atvyko registruotis, nes buvo įlaipintas. Taigi, kad pasiektų galutinę paskirties vietą, abiejų kategorijų keleiviai turėjo būti kantrūs, todėl neabejotinai patyrė žalą dėl prarasto laiko, o tai, atsižvelgiant į negrįžtamą pobūdį, gali būti atlyginta tik sumokant kompensaciją. Minėti keleiviai, kurie patyrė analogišką žalą, pagal vienodo požiūrio principą negalėjo būti vertinami skirtingai.
- 25 Esminis veiksnys, paskatinęs Teisingumo Teismą skrydį vykdančio orlaivio atvykimo atidėjimą ilgam laikui prilyginti jo atšaukimui, susijęs su tuo, kad ilgam laikui atidėto skrydžio keleiviai, kaip ir atšaukto skrydžio keleiviai, patiria žalą, pasireiškiančią negrįžtamam trijų ar daugiau valandų praradimu, kuri gali būti atlyginta tik sumokant kompensaciją (šiuo klausimu žr. 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Sturgeon ir kt.*, C-402/07 ir C-432/07, EU:C:2009:716, 52, 53 ir 61 punktus; 2012 m. spalio 23 d. Sprendimo *Nelson ir kt.*, C-581/10 ir C-629/10, EU:C:2012:657, 54 punktą ir 2020 m. kovo 12 d. Sprendimo *Finnair*, C-832/18, EU:C:2020:204, 23 punktą). Taigi skrydžio atšaukimo arba jį vykdančio orlaivio atvykimo į galutinę paskirties vietą atidėjimo ilgam laikui atveju Reglamento Nr. 261/2004 7 straipsnio 1 dalyje numatyta teisė į kompensaciją yra neatsiejama nuo to, ar buvo prarastos trys arba daugiau valandų.
- 26 Vis dėlto keleivis, kuris neatvyko į oro uostą, kaip, atrodo, buvo ieškovo pagrindinėje byloje atveju, nes turėjo pakankamai duomenų, rodančių, kad skrydį vykdančias orlaivis galutinę paskirties vietą pasieks tik labai pavėlavęs, tikriausiai nepatyrė tokio laiko praradimo.
- 27 Primintina, kad prarastas laikas yra ne žala, atsiradusi dėl vėlavimo, bet nepatogumas, kaip ir kiti nuo atsisakymo vežti, skrydžio panaikinimo ir atidėjimo ilgam laikui situacijų neatsiejami ir šiose situacijose kylantys nepatogumai, kaip antai komforto trūkumas arba laikinas neturėjimas

galimybių pasinaudoti paprastai prieinamomis ryšio priemonėmis (2012 m. spalio 23 d. Sprendimo *Nelson ir kt.*, C-581/10 ir C-629/10, EU:C:2012:657, 51 punktas) arba tai, kad negalima toliau tvarkyti asmeninių, šeimos, socialinio gyvenimo ar darbo reikalų (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Germanwings*, C-452/13, EU:C:2014:2141, 20 ir 21 punktus).

- 28 Atsižvelgiant į tai, kadangi laiko praradimą, dėl kurio mokama kompensacija pagal Reglamento Nr. 261/2004 7 straipsnio 1 dalį, vienodai patiria visi atidėtų skrydžių keleiviai, tokį nepatogumą ištaisyti galima imantis standartizuotų priemonių ir nebūtina kaip nors vertinti individualią kiekvieno atitinkamo keleivio situaciją. Taigi tokia priemonė gali būti taikoma nedelsiant (2012 m. spalio 23 d. Sprendimo *Nelson ir kt.*, C-581/10 ir C-629/10, EU:C:2012:657, 52 punktas).
- 29 Toliau pažymėtina, kad 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Sturgeon ir kt.* (C-402/07 ir C-432/07, EU:C:2009:716), patvirtinto, be kita ko, 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimu *Corendon Airlines* (C-395/20, EU:C:2021:1041, 18 punktas), 33–36 ir 39 punktuose Teisingumo Teismas konstatavo, kad atšaukti skrydžiai ir atidėti skrydžiai yra dvi visiškai skirtingos skrydžių kategorijos, nes pagal minėto reglamento 2 straipsnio 1 punktą skrydžio atšaukimas, kitaip nei skrydžio atidėjimas, yra anksčiau numatyto skrydžio nevykdymo pasekmė.
- 30 Kai skrydis atidedamas ilgam laikui, jis gali būti įvykdytas, todėl turi būti atlikta registracija. Darytina išvada, kad atidėto skrydžio keleiviai negali būti atleisti nuo Reglamento Nr. 261/2004 3 straipsnio 2 dalies a punkte aiškiai numatytos pareigos atvykti registruotis.
- 31 Taigi iš to, kas išdėstyta, matyti, kad šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkto kontekste skrydį vykdančio orlaivio atvykimo į galutinę paskirties vietą atidėjimas ilgam laikui neprilygintinas skrydžio atšaukimui.
- 32 Galiausiai nurodytina, kad žala, kilusi dėl praleisto darbo susitikimo, laikytina individualia žala, kuri susijusi su konkrečia atitinkamo keleivio padėtimi, todėl negali būti atlyginama skiriant minėto reglamento 7 straipsnio 1 dalyje numatytą kompensaciją, kuria siekiama tik standartiškai ir nedelsiant atlyginti visiems atitinkamiems keleiviams beveik tapačią žalą (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Rusu*, C-354/18, EU:C:2019:637, 28, 30, 31 ir 33 punktus).
- 33 Vis dėlto tokiai individualiai žalai gali būti taikoma „papildoma kompensacija“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 261/2004 12 straipsnį, o tai reiškia, kad reikalavimas turi būti grindžiamas nacionaline arba tarptautine teise (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Rusu*, C-354/18, EU:C:2019:637, 35 ir 36 punktus ir 2023 m. birželio 8 d. Sprendimo *Austrian Airlines (Repatriacinis skrydis)*, C-49/22, EU:C:2023:454, 36 punktą).
- 34 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą atsakytina: Reglamento Nr. 261/2004 3 straipsnio 2 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad oro transporto keleivis turi atvykti laiku registruotis arba, jeigu jau yra užsiregistravęs internetu, laiku atvykti į oro uostą pas skrydį vykdančio oro vežėjo atstovą, kad galėtų gauti šio reglamento 5 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 1 dalyje numatytą kompensaciją, kai skrydis atidedamas ilgam laikui, t. y. trims valandoms arba daugiau, palyginti su iš pradžių oro vežėjo numatytu atvykimo laiku.

Dėl antrojo klausimo

- 35 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmąjį klausimą, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia, nes neturi reikšmės tai, kad keleivis turėjo pakankamai konkrečių duomenų, leidžiančių manyti, kad skrydis galutinę paskirties vietą pasieks tik labai vėluodamas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 36 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 261/2004, nustatančio bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinancio Reglamentą (EEB) Nr. 295/91, 3 straipsnio 2 dalies a punktas

turi būti aiškinamas taip:

oro transporto keleivis turi atvykti laiku registruotis arba, jeigu jau yra užsiregistravęs internetu, laiku atvykti į oro uostą pas skrydį vykdančio oro vežėjo atstovą, kad galėtų gauti šio reglamento 5 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 1 dalyje numatytą kompensaciją, kai skrydis atidedamas ilgam laikui, t. y. trims valandoms arba daugiau, palyginti su iš pradžių oro vežėjo numatytu atvykimo laiku.

Parašai.